

Науковий напрям: Сільський розвиток та урбанізація

Хрущ С. В.
*аспірант кафедри державного управління
та місцевого самоврядування,
Дніпропетровський регіональний інститут
державного управління Національної академії
державного управління при Президентові України*

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В сучасних умовах перед територіальними громадами особливо гостро постають проблеми фінансування соціальних об'єктів, житлово-комунального господарства, проектів місцевого розвитку, утримання органів місцевого самоврядування та ін. Територіальна громада як соціальне явище є особливою соціальною спільнотою, з притаманними будь-якій спільноті якостями. Базовою умовою розв'язання цих проблем є знання про елементи системи фінансового забезпечення розвитку територіальних громад, без чого неможливе прийняття ефективних управлінських рішень, у тому числі й щодо активізації діяльності органів місцевого самоврядування з приводу належного фінансового забезпечення розвитку територіальних громад [4].

Пріоритетність розвитку сільських територіальних громад в Україні зумовлюється винятковою значущістю виробництва продукції сільського господарства та продовольства в життєдіяльності людини, потребою відродження селянства як господаря землі, носія моралі та національної культури. Найгострішими проблемами на селі залишаються відсутність мотивації до праці, безробіття, бідність та трудова міграція [1].

Серед основних проблем розвитку сільських територій можна назвати масовий відтік молодих кваліфікованих кадрів з села до великих міст. Важливими пріоритетами державної аграрної політики є створення умов для закріплення в сільській місцевості кваліфікованих спеціалістів сільського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я та побутового обслуговування [3].

Щодо конкретних важелів та інструментів реалізації механізму забезпечення соціального розвитку сільських територіальних, то вони, повинні передбачати:

- наявність соціальних стандартів та нормативів, які визначають основні параметри для проживання та праці населення у сільській місцевості;
- організацію навчально-виховної, пропагандистської роботи – спрямованої на зміну моделі поведінки членів сільської громади;
- практику компенсування витрат сільської громади на реновацію та розширення об'єктів соціально-культурного призначення (будівництво та оновлення дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, пунктів медичного обслуговування, закладів культури, спортивних споруд);
- створення соціально-економічних умов для постійного – забезпечення сільських територій профільними спеціалістами (вчителями, лікарями, працівниками культури) через створення належних умов праці, вирішення проблем соціально-економічного характеру;
- безперешкодну та якісну систему доступу сільської молоді до здобуття освіти, в тому числі й професійної; комплексну та систематичну державну підтримку розвитку – проблемних сільських територій [5].

Тому, першочерговим завданням влади є забезпечення усіх умов для життя та розвитку молоді у селах. І розпочинати треба з освіти усіх рівнів, у першу чергу, із шкільної. Для подолання проблеми нестачі шкільних вчителів на селі, на початку 2019 року в Україні було прийнято закон, у якому зафіксовано, що вступники, які мають бажання працювати в сільській місцевості, вперше зможуть скористатися правом першочергового зарахування на бюджет. На думку вченої Застрожнікової І.В., дія цього закону допоможе покращити якісний склад вчителів сільських ОТГ [2].

Зважаючи на сучасні проблеми в розвитку сільських територій, попередню практику державного управління ними та її низьку ефективність, запорукою успішної життєдіяльності і розвитку сільських територій у перспективі вбачається зміщення акцентів в управлінні цими процесами з

загальнодержавних програм і заходів до значного зростання ролі і можливостей територіальних громад самостійно вирішувати питання розвитку власних територій.

Отже, з викладеного матеріалу слід відзначити, що проблеми сталого розвитку сільських територіальних громад потребують належної уваги з боку держави, а також подальших теоретичних надбань та практичних розробок вчених з цього напрямку.

Література

1. Застрожніков А.Г., Застрожнікова І.В. Державна підтримка інфраструктури села, як передумова сталого розвитку сільського господарства країни. / А.Г. Застрожніков, І.В. Застрожнікова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. - №1. – с.148-152 .

2. Застрожнікова І.В. Державне регулювання підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад вищими навчальними закладами України./ І.В. Застрожнікова // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. – Вип. 1 (55).

3. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33-35

4. Ткаченко С. Проблеми розвитку територіальних громад в Україні//Наука онлайн: Міжнародний електронний науковий журнал - 2018. - №1. - <https://nauka-online.com/ua/publications/ekonomika/2018/1/problemy-razvitiya-territorialnyh-obshhin-v-ukraine/>

5. Фесіна Ю.Г. Синергетика складових сталого розвитку сільських територій: теоретичні засади та механізм забезпечення: Електронний ресурс]. – Режим доступу: // www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2010_7_5/21.pdf